

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W OPOLU

LOP.411.2.12.2024

Pani Regina Kochajkiewicz
Dyrektor
Żłobek Pomnik Matki Polki
ul. Alojzego Dambonia 3
45-861 Opole

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.441.2.2025 Komisji
Rozstrzygającej z dnia 18 lutego 2025

I/24/002 - Bezpieczeństwo podopiecznych placówek opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech
prowadzonych na terenie województwa opolskiego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Żłobek Pomnik Matki Polki, ul. Alojzego Dambonia 3, 45-861 Opole ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pani Regina Kochajkiewicz, Dyrektor Żłobka od 21 lutego 2021 r. ² (akta kontroli str. 504, 519-520)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Zapewnienie warunków lokalowych spełniających wymogi określone dla żłobków 2. Zatrudnienie personelu spełniającego wymogi określone w obowiązujących przepisach
Okres objęty kontrolą	Lata 2021-2024 (do zakończenia czynności kontrolnych w jednostce ³), z uwzględnieniem okresu wcześniejszego, jeżeli ma związek z zakresem kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontrolerzy	1. Ewa Tomaszewska, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LOP/79/2024 z 17 września 2024 r. 2. Agnieszka Kwiecień, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/93/2024 z 3 października 2024 r. (akta kontroli str. 1-2, 531)

¹ Dalej: Żłobek.

² W okresie od 1 września 2011 r. do 28 stycznia 2021 r. funkcję Dyrektora Żłobka pełniła Pani Wiesława Papciak.

³ Tj. 26 listopada 2024 r.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W Żłobku zapewniono podopiecznym bezpieczne i higieniczne warunki pobytu, w pomieszczeniach, które spełniały wymogi wynikające z przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 lipca 2014 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy⁶. Dyrektor Żłobka⁷ wywiązała się także z obowiązków przestrzegania zasad ochrony przeciwpożarowej.

Stwierdzone w tym zakresie nieprawidłowości dotyczyły niedostosowania liczby dzieci w jednej z grup do powierzchni sali zabaw, niezapewnienia sprawdzenia stanu technicznego ogrzewania, przeprowadzania okresowych kontroli stanu technicznego instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska przez osobę nieposiadającą stosownych uprawnień oraz niewskazania w książce obiektu budowlanego osoby uprawnionej do dokonywania w niej wpisów. Powyższe, w ocenie NIK, pozostawało bez wpływu na stan bezpieczeństwa dzieci podopiecznych kontrolowanej jednostki.

Zatrudnieni w Żłobku opiekunowie spełniali określone w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat trzech⁸ wymagania dotyczące posiadanych kwalifikacji i wykształcenia. Zgodnie z wymogami ustawy o żłobkach, Dyrektor umożliwiła pracownikom udział w cyklicznych szkoleniach z zakresu udzielania dziecku pierwszej pomocy. W szerokim zakresie zapewniono opiekunom dostęp do szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe, umożliwiając aktualizację wiedzy we wszystkich aspektach sprawowania opieki nad dziećmi do lat trzech.

Dyrektor Żłobka, przed zawarciem umów o pracę, wymagała przedłożenia zaświadczeń o niekaralności i podejmowała czynności zmierzające do weryfikacji kandydatów w bazie danych Rejestru Sprawców na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym, z wyjątkiem dwóch przypadków, w których weryfikacja ta została dokonana po podjęciu zatrudnienia.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dz.U. z 2019 r. poz. 72 – dalej: rozporządzenie w sprawie wymagań lokalowych z 2014 r.

⁷ Dalej również Dyrektor.

⁸ Dz. U. z 2024 r. poz. 338, ze zm. Dalej: ustawa o żłobkach.

III.Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie warunków lokalowych spełniających wymogi określone dla żłobków

Opis stanu faktycznego

1.1 Żłobek jest jednostką organizacyjną Miasta Opola, prowadzoną w formie gminnej jednostki budżetowej. Zgodnie z treścią Statutu⁹, Żłobek przyjmował dzieci zamieszkałe na terenie Miasta Opola, na podstawie wniosku rodzica lub opiekuna prawnego o przyjęcie dziecka.

Według postanowień obowiązującego w Żłobku Regulaminu organizacyjnego¹⁰, w Żłobku przewidziano 126 miejsc, w podziale na cztery grupy, dostosowane do wieku dzieci, w tym: jedna grupa trzydziestoosobowa (dzieci od 20 tygodnia do 18 miesiąca życia) oraz trzy grupy po 32 dzieci (od 12 do 24 miesiąca życia, od 24 do 36 miesiąca życia oraz od 24 do 48 miesiąca życia).

(akta kontroli str. 3-4,13-46, 50)

W wyniku kontroli przeprowadzonej przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego¹¹ w Opolu oraz postępowania administracyjnego w sprawie utrzymania budynku usytuowanego na działce nr 670 obręb Szczepanowice przy ul. Alojzego Dambonia 3 w Opolu, decyzją z 4 lipca 2024 r. nr 53/2024 organ ten nakazał Dyrektorowi Żłobka usunięcie stanu zagrożenia poprzez rozbiórkę przybudówki murowanej po stronie południowo-zachodniej budynku Żłobka oraz uporządkowanie terenu po wykonanej rozbiórce. W celu wykonania ww. decyzji, w okresie od 15 do 30 lipca 2024 r. przeprowadzono prace rozbiórkowe polegające na demontażu płyt prefabrykowanych, wymontowaniu stolarki okiennej oraz prawidłowym ponownym jej zamontowaniu. Przeprowadzaniem ww. prac kierowała osoba posiadająca uprawnienia budowlane do kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń, w specjalności konstrukcyjno-budowlanej.

(akta kontroli str. 170-191)

W okresie od 18 października do 18 grudnia 2023 r., na podstawie przepisów ustawy o żłobkach oraz uchwały Nr LV/1094/18 Rady Miasta Opola z dnia 25 stycznia 2018 r. w sprawie *przyjęcia planu nadzoru nad żłobkami, klubami dziecięcymi, dziennymi opiekunami, podmiotami zatrudniającymi dziennych opiekunów oraz osobami fizycznymi prowadzącymi na własny rachunek działalność dziennego opiekuna*, w Żłobku przeprowadzona została kontrola w zakresie sprawdzenia warunków i jakości świadczonej opieki w żłobku przez upoważnionych pracowników Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Opola. Zgodnie z treścią wystąpienia pokontrolnego z 15 marca 2024 r. nr Ps.8031.4.5.2023, w związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w funkcjonowaniu Żłobka, nie wydano zaleceń pokontrolnych.

(akta kontroli str. 156-169)

⁹ Ustalonego uchwałą nr XXIII/485/20 Rady Miasta Opola z dnia 27 lutego 2020 r. w sprawie ustalenia statutów Żłobków Nr 2, 4, 9 i Pomnik Matki Polki w Opolu.

¹⁰ Załącznik do Zarządzenia Dyrektora nr 1/22 z 24 października 2022 r.

¹¹ Zainicjowanej w związku z pismem z 24 maja 2024 r. Dyrektora informującym o stwierdzeniu zagrożenia związanego ze stanem technicznym przybudówek znajdujących się po stronie południowo-zachodniej żłobka, których konstrukcja stała się przyczyną deformacji ram okiennych i podparapetowej części ściany budynku żłobka, co stanowiło zagrożenie dla bawiących się wewnątrz budynku dzieci.

W ramach kontroli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opolu, przeprowadzonej 5 października 2022 r. dokonano oceny stanu higieniczno-sanitarnego żłobka i otoczenia, w wyniku której nie stwierdzono nieprawidłowości i nie sformułowano zaleceń.

(akta kontroli str. 151-155)

Żłobek powstał w latach siedemdziesiątych ubiegłego wieku i prowadzony był w trzykondygnacyjnym budynku, składającym się z dwóch części połączonych łącznikiem, w tym: 1/ parteru (w całości przeznaczonego do użytku dzieci oraz personelu); 2/ pierwszego piętra (pełniącego funkcję administracyjną); 3/ piwnicy (pełniącej funkcję gospodarczą, w której zlokalizowany był węzeł ciepłny). Posadowiony był on poza zasięgiem zagrożeń i uciążliwości takich jak: 1) szkodliwe promieniowanie i oddziaływanie pól elektromagnetycznych; 2) hałas i drgania (wibracje); 3) zanieczyszczenie powietrza; 4) zanieczyszczenie gruntu i wód; 5) powodzie i zalewanie wodami opadowymi; 6) osuwiska gruntu, lawiny skalne i śnieżne; 7) szkody spowodowane działalnością górniczą¹². Od 20 października 2000 r. trwały zarząd nieruchomością sprawuje Żłobek¹³.

(akta kontroli str. 534, 583, 827-839)

Żłobek spełniał wymogi zawarte w rozporządzeniu w sprawie warunków technicznych budynków dotyczące m.in. naturalnego oświetlenia, zapewnienia dojścia i dojazdu do budynku, dostępności dla osób niepełnosprawnych, miejsca postojowego dla osób niepełnosprawnych, ogrodzenia i miejsca na pojemniki z odpadami.

(akta kontroli str. 827-835)

Utworzona dla budynku książka obiektu była prowadzona na bieżąco oraz zawierała prawie wszystkie elementy wskazane w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie książki obiektu budowlanego oraz systemu Cyfrowa Książka Obiektu Budowlanego¹⁴. Wyjątek stanowiła Tablica nr I, która nie zawierała danych dotyczących osoby fizycznej, upoważnionej do prowadzenia książki obiektu budowlanego, jednakże w momencie zakończenia kontroli wpis ten został uzupełniony.

(akta kontroli str. 580-603)

W latach 2021-2024 Dyrektor zapewniła przeprowadzenie wymaganych przez art. 62 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane¹⁵, okresowych kontroli stanu technicznego obiektu budowlanego, instalacji i przewodów tj. 1/ ogólnobudowlanych (rocznych i pięcioletnich), 2/ elektrycznych, 3/ gazowych oraz 4/ kominarskich. Przeglądy instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska w latach 2021-2023 wykonywała osoba bez odpowiednich uprawnień, natomiast okresowe kontrole systemu ogrzewania lub klimatyzacji wynikające z art. 23 ustawy z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków¹⁶, nie były wykonywane. Zagadnienia te szczegółowo opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 604-711)

Wskazane w protokołach okresowych kontroli stanu technicznego zalecenia były wykonywane przy uwzględnieniu możliwości finansowych Żłobka i we

¹² § 11 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie – dalej rozporządzenie w sprawie warunków technicznych budynków.

¹³ Przekazany protokołem zdawczo-odbiorczym sporządzonym na podstawie uchwały Rady Miasta Opola z dnia 11 marca 1999 r nr VI/47/99.

¹⁴ Dz. U. z 2023 r., poz. 2778.

¹⁵ Dz.U. z 2024 r. poz. 725, ze zm. – dalej Prawo budowlane.

¹⁶ Dz.U. z 2024 r. poz. 101 – dalej ustawa o świadectwie charakterystyki budynków.

wskazanych terminach. Wyjątek stanowiły zalecenia wynikające z protokołu ogólnobudowlanego pięcioletniego oraz rocznych, sporządzonych w latach 2021-2023, dotyczące wykonania remontu elewacji Żłobka oraz robót towarzyszących w terminie 2-3 lat, które we wskazanym czasie nie zostały wykonane.

Dyrektor Żłobka wyjaśniła, że: *Żłobek Pomnik Matki Polski jest w posiadaniu opracowanej dokumentacji projektowej dotyczącej wykonania termomodernizacji budynku żłobka w tym remontu i docieplenia całej elewacji. Projekt i kosztorys inwestorski został opracowany 30 października 2019 r., wartość robót opiewała na kwotę 1.786,605,75 zł brutto. W związku z rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej COVID-19 (...) w latach 2020-2021 w żłobku zostały zamrożone wszystkie plany inwestycyjne. W roku 2022 zostały zablokowane i wstrzymane wszystkie dotacje Unii Europejskiej w ramach osi priorytetowej gospodarki niskoemisyjnej – efektywność energetyczna w budynkach publicznych, skąd pierwotnie miały zostać pozyskane środki na termomodernizację budynku Żłobka Pomnik Matki Polki. (...) w przygotowywanym projekcie Planu finansowego na rok 2025 wydatki na inwestycje dla Żłobka Pomnik Matki Polki, planowana termomodernizacja została wykazana jako pilne i priorytetowe zadanie inwestycyjne. (...) na bieżąco dokonywano napraw spękań elewacji budynku żłobka, strefy w miejscach największego odspojonego tynku zostały zabezpieczone do czasu pozyskania środków i wykonania termomodernizacji obiektu.*

(akta kontroli str. 606, 630, 643, 662, 775-776)

Z uwagi na fakt, że kontrolowany Żłobek rozpoczął działalność w latach siedemdziesiątych ubiegłego wieku, według NIK budynek, w którym był prowadzony nie podlegał wymogom określonym w przepisach rozporządzenia w sprawie wymagań lokalowych z 2014 r., zgodnie z którym do obiektów istniejących w dniu wejścia w życie tego aktu należało stosować przepisy dotychczasowe. Przepisy poprzednio obowiązującego rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2011 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych dotyczących żłobków i klubów dziecięcych¹⁷ dotyczyły wyłącznie nowopowstałych obiektów. Zarówno z ustawy o żłobkach, jak i ww. aktów wykonawczych nie wynikał obowiązek dostosowania obiektów już funkcjonujących do wymagań określonych w tych przepisach. Wyjątek stanowił kompleks pomieszczeń przeznaczony dla grupy Pszczółki, znajdujący się w południowej części obiektu. Kompleks ten został utworzony w wyniku prac remontowych przeprowadzonych w 2016 r., w związku z tym w stosunku do niego znajdowały zastosowanie regulacje zawarte w rozporządzeniu w sprawie wymagań lokalowych z 2014 r. Pomimo braku prawnego obowiązku kontrolowana jednostka spełniała ww. wymogi. W szczególności, dla każdej z grup wyodrębniono pomieszczenie jadalni oraz sypialni, co gwarantowało przebywającym w nim dzieciom możliwość higienicznego spożywania posiłków oraz miejsce do odpoczynku, a wysokość tych pomieszczeń przekraczała 2,5 m (§ 2 pkt 2).

Pomieszczenia Żłobka były utrzymywane w czystości i porządku. Zapewniono ich odpowiedni stan techniczny, na bieżąco przeprowadzane były okresowe remonty i konserwacje (§ 2 pkt 3). Przeznaczone dla dzieci pomieszczenia higieniczno-sanitarne były pokryte płytkami ceramicznymi, co ułatwiało utrzymanie czystości (§ 2 pkt 4). W każdej z sypialni pościel i leżaki były wyraźnie oznakowane, przypisane do konkretnego dziecka. Pościel składowana była w szafkach na odrębnych półkach bądź osobno na każdym z rozstawionych łóżeczek (§ 2 pkt 5). Na grzejnikach zamontowanych w pomieszczeniach

¹⁷ Dz. U. z 2011 r., Nr 69, poz. 367 – dalej rozporządzenie w sprawie wymagań lokalowych z 2011 r.

udostępnionych dla dzieci, zastosowano specjalne osłony (§ 2 pkt 6). Wyjątek stanowiły dwa grzejniki zlokalizowane w toalecie przy wielofunkcyjnej sali zabaw oraz w przejściu pomiędzy szatnią a salą zabaw, na których nie były zamontowane wymagane osłony. Instalacja elektryczna znajdowała się na wysokości 1,3 m, co stanowiło zabezpieczenie przed dostępem dzieci (§ 2 pkt 7). We wszystkich pomieszczeniach, w których przebywały dzieci zapewniono temperaturę otoczenia powyżej 20,5°C (§ 2 pkt 8).

W każdym z wydzielonych kompleksów, zapewniono stanowisko do przewijania dzieci i/lub zapewniono dostęp do urządzeń sanitarnych z ciepłą bieżącą wodą. W jednej z czterech łazienek wyznaczonych do użytku dla dzieci w zamontowanych bateriach umywalkowych nie zapewniono centralnej regulacji mieszania ciepłej wody (§ 2 pkt 9 i 10). Sprzęt i środki czystości były przechowywane w zamkniętych pomieszczeniach, do których dzieci nie miały dostępu (§ 2 pkt 13).

W każdym kompleksie wyodrębniono szatnię dla dzieci, w których znajdowały się podpisane, ergonomiczne szafki na odzież wierzchnią. W trzech z czterech kompleksów znajdowała się dodatkowo szatnia dla personelu (§ 2 pkt 14).

Wszystkie udostępnione dla dzieci pomieszczenia gwarantowały ergonomiczność i były dostosowane do wieku dzieci przebywających w danej grupie. Znajdujące się w nich meble, wyposażenie oraz zabawki były dostosowane do wieku dzieci, posiadały certyfikaty, atesty i oznaczenia (§ 2 pkt 15-17).

W dwóch pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt dzieci nie zagwarantowano możliwości otwierania 50% powierzchni okien. Przy czym w jednym z nich (w grupie Pszczółki) był zamontowany klimatyzator. Pozostałe pomieszczenia spełniały warunek wskazany w § 3 pkt 15 rozporządzenia w sprawie wymagań lokalowych z 2011 r. (§ 2 pkt 18). W każdym kompleksie znajdowały się apteczki z podstawowym wyposażeniem (§ 2 pkt 17).

Bezpośrednie wyjście na teren otwarty (plac zabaw) dostępne było z dwóch sal zabaw. Jedno z nich znajdowało się w sali zabaw przeznaczonej dla najmłodszych dzieci i prowadziło przez teren utwardzony, który gwarantował możliwość przeprowadzania leżakowania dzieci na zewnątrz. Z pozostałych pomieszczeń wyjście na plac zabaw prowadziło przez hol (§ 4 ust. 1 i 2).

W celu prawidłowego przechowywania mleka matki, w lodówce znajdującej się w magazynie żywności wyznaczono odrębną szufladę (§ 2 pkt 2).

Teren kontrolowanego Żłobka był częściowo ogrodzony, jednakże z uwagi na formę wykonania ogrodzenia, tj. (murek o wysokości od 0,6 m do 0,9 m), ogrodzenie to nie zapewniało ochrony przed dostępem dla osób postronnych (§ 4 ust. 1).

(akta kontroli str. 795-835, 1026-1039)

Funkcjonujący na terenie Żłobka plac zabaw został wykonany zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi wyposażenia placów zabaw (PN-EN 1176), a zamontowane na nim urządzenia posiadały wymagane certyfikaty bezpieczeństwa i przeglądy. Zostały one dostosowane do warunków i możliwości dzieci do lat trzech oraz nie zawierały elementów stwarzających zagrożenia dla korzystających z nich dzieci.

(akta kontroli str. 720-782, 833)

Warunki lokalowe i sanitarne w nowoutworzonym kompleksie pomieszczeń dla grupy Pszczółki spełniały wszystkie wymogi zawarte w rozporządzeniu w sprawie wymagań lokalowych z 2014 r., oprócz warunku zapewnienia odpowiedniej do liczby dzieci powierzchni sali zabaw przeznaczonej na ich zbiorowy pobyt. Kwestia ta została opisana w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 827-835)

W okresie objętym kontrolą, zgodnie z opinią z 29 grudnia 2016 r. Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opolu¹⁸ do Żłobka mogło uczęszczać maksymalnie 126 dzieci. W treści tej decyzji określono także maksymalną dopuszczalną liczebność poszczególnych grup: 1/ 25 dzieci w grupie pierwszej (Żabki), 2/ 37 dzieci w grupie drugiej - (Motylki), 3/ 39 dzieci w grupie trzeciej - (Biedronki), 4/ 25 dzieci w nowoutworzonej grupie czwartej - (obecna trzecia grupa Pszczółki). W dniu oględzin ustalono, że do ww. grup przypisano odpowiednio: 1/ salę o powierzchni 59,50 m² dla grupy 30 dzieci, 2/ salę o powierzchni 58,97 m² dla grupy 32 dzieci, 3/ salę o powierzchni 59,53 m² dla grupy 32 dzieci oraz 4/ salę o powierzchni 71,79 m²¹⁹ dla grupy 32 dzieci, przy czym w przypadku ostatniej z tych sal liczba dzieci nie odpowiadała wymogom § 2 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wymogów lokalowych z 2014 r. dotyczącym minimalnej powierzchni pomieszczenia przeznaczonego na zbiorowy pobyt dzieci. Powyższe opisano szczegółowo w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 536, 541)

Kontrolowana jednostka posiadała pozytywne opinie Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Opolu dotyczące spełniania wymagań ochrony przeciwpożarowej wydane w 2012 r. oraz z 2017 r.²⁰ Oba dokumenty zostały poprzedzone opiniami warunkowymi²¹. Wszelkie wskazane w nich zalecenia zostały w pełni wykonane, co potwierdzają ostateczne pozytywne opinie.

(akta kontroli str. 543-575)

1.2 W latach 2021-2024 w kontrolowanej jednostce obowiązywały dwie instrukcje przeciwpożarowe: 1/ z 2011 (trzykrotnie aktualizowana)²², 2/ z 2023 r. (do dnia zakończenia kontroli nieaktualizowana). Instrukcja była przechowywana w gabinecie Dyrektora, w sposób umożliwiający natychmiastowe wykorzystanie dla potrzeb działań ratowniczych. Zgodnie

¹⁸ Opinia z 29 grudnia 2016 r. znak sprawy HDM.4048.2.3.2016.JŚ.

¹⁹ Rozmieszczenie dzieci w salach zgodnie z opinią Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opolu z 20 maja 2011r. nr HDM/JŚ-4053-1-1/11.

²⁰ Opinia Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Opolu z 30 listopada 2012 r. nr MZ.5560.40.2012 oraz z 25 sierpnia 2017 r. nr MZ.5560.42.2017.

²¹ I. Opinia Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Opolu z 17 maja 2011 r. nr MZ.5560.11.2011 nakładająca następujące obowiązki: 1/ usunięcie materiałów palnych w postaci okładziny sufitu, okładziny ściennej z pawilonu grupy niemowlęcej średniaków i straszaków oraz dróg ewakuacyjnych lub zapewnić ich co najmniej trudnopalność; 2/ usunięcie materiałów palnych w postaci okładziny sufitu, okładziny ściennej oraz wykładziny podłogowej z materiału łatwo zapalnego z dróg ewakuacyjnych, zlokalizowanych w obrębie łącznika do części wielofunkcyjnej, pawilonu wielofunkcyjnego amfiteatralnego i pawilonu wielofunkcyjnego oraz z dróg ewakuacyjnych lub zapewnić ich co najmniej trudnopalność; 3/ wykonanie okresowego badania instalacji odgromowej; 4/ wyposażenie obiektu w przeciwpożarowy wyłącznik prądu wraz z oznakowaniem jego lokalizacji tablicą informacyjną PN-N-01256-4; 5/ opracowanie instrukcji bezpieczeństwa pożarowego; 6/ montaż awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego.

II. Opinia 29 grudnia 2016 r. nr MZ.5560.56.2016 nakładająca obowiązek: 1/ zapewnienia długości dojścia ewakuacyjnego nie większej niż 10 m przy jednym dojściu ewakuacyjnym; 2/ zapewnienia przejścia ewakuacyjnego prowadzącego łącznie przez nie więcej niż trzy pomieszczenia; 3/ zapewnienia, aby drzwi prowadzące do pomieszczenia nr 004 (sala zabaw) otwierały się na zewnątrz pomieszczenia.

²² Aktualizacja z 2016, 2018 oraz 2020 roku.

z instrukcją obiekt został podzielony na dwie strefy pożarowe zaliczane do kategorii zagrożenia ludzi ZL II.

(akta kontroli str. 877-982)

Kontrolowana jednostka posiadała aktualne protokoły potwierdzające prawidłową wydajność i ciśnienie instalacji wodociągowej przeciwpożarowej²³. Znajdujący się na terenie Żłobka sprzęt do gaszenia pożaru był poddawany obowiązkowym przeglądom i miał ważną legalizację. System ochrony przeciwpożarowej był serwisowany i również poddawany obowiązkowym przeglądom.²⁴ Zgodnie z § 17 rozporządzenia w sprawie ochrony ppoż, co dwa lata przeprowadzano próbne ewakuacje. Ich przebieg dokumentowano w protokołach, a o terminie ćwiczeń powiadamiano Państwową Straż Pożarną z siedmiodniowym wyprzedzeniem.

(akta kontroli str. 983-1001)

W trakcie przeprowadzonych oględzin stwierdzono zgodność oznaczenia dróg ewakuacyjnych i urządzeń ewakuacyjnych z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego. Szerokość i wysokość dróg ewakuacyjnych nie była zmniejszona poprzez elementy wyposażenia ani skrzydła drzwiowe. Ich wymiary nie były również zmniejszone ze względu na przechowywane rzeczy. Wyjątek stanowiły jeżdżiki przetrzymywane włączniku pomiędzy północną oraz południową częścią obiektu, które zwężyły drogę ewakuacyjną do szerokości 1,1 m. Dyrektor wyjaśniła, że zabawki te są mobilne i nie jest to ich stałe miejsce do przechowywania. W trakcie ponownie przeprowadzonych oględzin stwierdzono brak przedmiotowych zabawek i nie ujawniono w tym zakresie nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 827 - 835)

Dojazd pożarowy do Żłobka nie był ograniczony poprzez zaparkowane pojazdy ani inne elementy architektoniczne. Miejsce zbiórki osób ewakuowanych oraz przeciwpożarowy wyłącznik prądu były prawidłowo oznakowane i utrzymane, a sam wyłącznik był poddawany okresowym przeglądom.

Budynek Żłobka spełniał wymagania wskazane w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Zapewniono w nim odpowiednią długość przejść do wyjść ewakuacyjnych, na drogę ewakuacyjną lub do innej strefy pożarowej. Przejścia te prowadziły maksymalnie przez trzy pomieszczenia.

Obudowy poziomych dróg ewakuacyjnych posiadały klasę odporności ogniowej dla ścian wewnętrznych powyżej EI 15. Zastosowane do wykończenia wnętrza materiały i wyroby budowlane nie były łatwo zapalne, czy intensywnie dymiące. Okładziny sufitów wykonano z materiałów niepalnych, niekapiących i nieodpadających pod wpływem ognia.

(akta kontroli str. 827-835, 999-1025)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Liczba dzieci w grupie Pszczółki nie była dostosowana do powierzchni pomieszczenia przeznaczonego na zbiorowy pobyt dzieci, tj. sali zabaw o powierzchni 71,79 m², co stanowiło naruszenie pkt. 1 § 2 rozporządzenia w sprawie wymagań lokalowych z 2014 r. Przepis ten wskazuje, że lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy, oraz jego wyposażenie

²³ § 22 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2023 r. poz. 822). Dalej: rozporządzenie w sprawie ochrony ppoż.

²⁴ § 3 ust. 2 rozporządzenia w sprawie ochrony ppoż.

spełniają następujące warunki: 1) powierzchnia każdego pomieszczenia przeznaczonego na zbiorowy pobyt od 3 do 5 dzieci wynosi co najmniej 16 m²; w przypadku liczby dzieci większej niż 5 powierzchnia pomieszczenia przeznaczonego na zbiorowy pobyt dzieci ulega odpowiedniemu zwiększeniu na każde kolejne dziecko, z tym że: a) powierzchnia przypadająca na każde kolejne dziecko wynosi co najmniej 2 m², jeżeli czas pobytu dziecka nie przekracza 5 godzin dziennie, b) powierzchnia przypadająca na każde kolejne dziecko wynosi co najmniej 2,5 m², jeżeli czas pobytu dziecka przekracza 5 godzin dziennie. Maksymalna liczba dzieci wskazana w obowiązującej opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opolu wynosiła 25 dzieci. Jednak uwzględniając powierzchnię pomieszczenia, która w grupie Pszczółki wynosiła 71,79 m² maksymalna liczba dzieci w pomieszczeniu mogła wynosić 27, podczas gdy przypisanych do niej zostało 32 dzieci.

(akta kontroli str. 541, 827-835)

Dyrektor wskazała, że nie jest w stanie wyjaśnić tej sytuacji, gdyż w okresie, kiedy objęła stanowisko grupa Pszczółki była już utworzona i funkcjonowała, a w przejętych dokumentach nie odnalazła żadnej opinii ani decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, wskazujących na dokonanie zmian liczby dzieci na poszczególnych grupach. Dyrektor podkreśliła, że kontrole przeprowadzone w latach 2018-2023 przez Wydział Zdrowia i Rozwoju Społecznego Urzędu Miasta Opola oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opolu nie wykazały żadnych nieprawidłowości odnośnie ustalonej liczby dzieci w poszczególnych grupach żłobkowych.

(akta kontroli str. 848)

2. Dyrektor dopuściła do przeprowadzania okresowych kontroli stanu technicznego instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska przez osobę nieposiadającą stosownych uprawnień, co naruszało art. 62 ust. 4 Prawa budowlanego, który stanowi, że kontrole (...), z zastrzeżeniem ust. 5-6a, przeprowadzają osoby posiadające uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności.

Coroczne przeglądy stanu technicznego budynku Żłobka przeprowadzała osoba posiadająca wyłącznie uprawnienia w specjalności konstrukcyjno-budowlanej. Pomimo braku uprawnień do kontrolowania instalacji sanitarnych, osoba ta w sporządzanych protokołach, określała stan techniczny instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska, tj. instalacji zimnej i ciepłej wody użytkowej oraz kanalizacyjnej.

(akta kontroli str. 628-672, 866)

Dyrektor wyjaśniła, że jej działania nie były celowe i jako zarządcą nieruchomości, zgodnie z art. 62 Prawa budowlanego, okresowych przeglądów stanu technicznego obiektu dokonywała przynajmniej raz w roku. We wszystkich protokołach przeglądów osoba przeprowadzająca kontrolę wykazywała instalacje i urządzenia służące ochronie środowiska w tym instalacje sanitarne określając je jako sprawne, dobre i niewymagające remontu. (...) byłam przekonana, że w zakresie przeglądów instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska osoba przeprowadzająca w tym zakresie kontrole posiada stosowne uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności, czyli w tym przypadku uprawnienia budowlane sanitarne.

(akta kontroli str. 774)

3. Dyrektor, wbrew art. 23 ust. 1 pkt 1 lit. d ustawy o charakterystyce energetycznej budynków, nie zapewniła sprawdzenia stanu technicznego

ogrzewania, z uwzględnieniem efektywności energetycznej źródeł ciepła oraz dostosowania ich mocy do potrzeb użytkowych Żłobka.

Zgodnie z treścią powołanego przepisu zarządca budynku poddaje budynki w czasie ich użytkowania okresowej kontroli w zakresie systemu ogrzewania lub systemu klimatyzacji, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego systemu ogrzewania, z uwzględnieniem efektywności energetycznej źródeł ciepła oraz dostosowania ich mocy do potrzeb użytkowych co najmniej raz na 3 lata - dla źródeł ciepła niewymienionych w lit. a-c, dostępnych części systemu ogrzewania lub połączonego systemu ogrzewania i wentylacji, o sumarycznej nominalnej mocy cieplnej większej niż 70 kW.

(akta kontroli str. 580-602)

Dyrektor wyjaśniła, że *nie przeprowadzałam okresowych kontroli systemu ogrzewania lub klimatyzacji (...) z uwagi na to, że Żłobek Pomnik Matki Polki korzysta z ogrzewania oraz ciepłej wody z sieci miejskiej Energetyki Ciepłej Opolszczyzny, która dostarcza ciepło i ciepłą wodę i są częścią systemu ciepłowniczego. ECO w Opolu jest odpowiedzialne za transport do budynków energii cieplnej z miejsc, gdzie jest wytwarzane, jest w pełni zautomatyzowane i sterowane w związku z tym w żłobku znajduje się jedynie pomieszczenia wężła cieplnego, które zgodnie z definicją Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1275 art. 2 pkt 45) z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dz. U. UE L z 8.5.2024) nie jest źródłem ciepła. (...) Powołując się na art. 23 ust. 6 pkt 3) list b) ustawy z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków (Dz.U. Nr 2024, poz. 101), z kontroli są zwolnione systemy ogrzewania i klimatyzacji w budynkach obsługiwanych przez operatora urządzeń lub sieci, podlegające monitorowaniu wyników przez tego operatora. Warunki te są zapewniane przez miejską sieć ciepłowniczą ECO w Opolu.*

(akta kontroli str. 775)

Zdaniem NIK, w świetle zawartej w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie metodologii wyznaczania charakterystyki energetycznej budynku lub części budynku oraz świadectw charakterystyki energetycznej²⁵ () definicji systemu ogrzewania²⁶ – system ten to zespół wzajemnie sprzężonych elementów, spełniający określoną funkcję i traktowany jako wyodrębniony z otoczenia w określonym celu. Zgodnie z art. 2 pkt. 43 2024/1275 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków *system ogrzewania* oznacza kombinację elementów wymaganych dla zapewnienia formy obróbki powietrza wewnątrz, za pomocą, której temperatura jest podwyższana. Oznacza to, że system grzewczy to zespół urządzeń i elementów składających się na instalację służącą do pozyskiwania i rozprowadzania ciepła w budynku, obejmujący zarówno źródło ciepła (w tym wypadku węzeł cieplny), jak i instalację rozprowadzającą ciepło po obiekcie (rury, grzejniki itp.). Sam fakt posiadania węzła cieplnego stanowiącego własność innego podmiotu, nie zwalnia właściciela/zarządcy bądź użytkownika budynku z obowiązku przeprowadzenia okresowej kontroli. Ponadto, wskazany przez Dyrektora art. 23 ust. 6 pkt 3 lit b, zwalnia z obowiązku przeprowadzenia kontroli obiekty obsługiwane przez operatora urządzeń lub sieci, podlegające monitorowaniu wyników przez tego operatora, ale tylko i wyłącznie wyposażone w systemy techniczne, o których mowa w pkt 2 lit. b, tj. w systemy automatyki i sterowania umożliwiające analizę porównawczą efektywności energetycznej budynku,

²⁵ Dz. U. 2015 poz. 376, ze zm.

²⁶ Tj.: system techniczny zapewniający dostawę energii użytkowej na potrzeby ogrzewania i wentylacji pomieszczeń w budynku lub części budynku.

wykrywanie utraty efektywności systemów: ogrzewania, wentylacji, klimatyzacji, przygotowania ciepłej wody użytkowej, oświetlenia wbudowanego, automatyki i sterowania, wytwarzania energii elektrycznej w budynku, a także informowanie właściciela lub zarządcy budynku o możliwościach poprawy efektywności energetycznej, a takowych budynek kontrolowanego Żłobka nie posiadał.

4. Dyrektor w prowadzonej dla Żłobka książce obiektu budowlanego nie wykazała osoby uprawnionej do dokonywania w niej wpisów, mimo wymogu wynikającego z art. 60d Prawa budowlanego. Przepis ten stanowi, że właściciel lub zarządca obiektu budowlanego wskazuje w książce obiektu budowlanego osobę fizyczną do prowadzenia tej książki. Za prowadzenie książki obiektu budowlanego odpowiada wskazana w tej książce osoba fizyczna.

(akta kontroli str. 582)

Dyrektor wyjaśniła, że *Wpisów w książce obiektu budowlanego (...) dokonuje zarządca budynku dyrektor żłobka Regina Kochajkiewicz oraz wyznaczony pracownik Pani Ewa Kowalczyk. Wpisy te zostaną niezwłocznie uzupełnione w książce obiektu budowlanego ich brak wynika z czasowego niedopatrzenia.*

(akta kontroli str. 775)

Brakujący w książce obiektu budowlanego wpis w Tablicy nr i został uzupełniony przed zakończeniem kontroli.

(akta kontroli str. 603)

OCENA CZĄSTKOWA

Żłobek zapewniał podopiecznym bezpieczne i higieniczne warunki pobytu. Spełniał także wymagania wskazane w przepisach dotyczących bezpieczeństwa przeciwpożarowego budynków i obiektów. Pomieszczenia Żłobka były utrzymane w czystości i porządku oraz należytym stanie technicznym. Wyposażenie, meble i zabawki zostały dostosowane do wieku dzieci i nie stanowiły dla nich zagrożenia. Stwierdzone nieprawidłowości w postaci nieprawidłowej liczby dzieci w grupie Pszczółki oraz wynikające z naruszenia przepisów Prawa budowlanego nie stwarzały zagrożenia dla bezpieczeństwa dzieci objętych opieką w Żłobku.

OBSZAR

2. Zatrudnienie personelu spełniającego wymogi określone w obowiązujących przepisach

Opis stanu faktycznego

2.1. Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym, w Żłobku przewidziano zatrudnienie dwóch grup pracowników, tj. pracowników merytorycznych, do których zaliczono: ogólną pielęgniarkę, starszą pielęgniarkę, pielęgniarkę, położną, starszego opiekuna i opiekuna oraz pracowników obsługi, tj. osoby zatrudnione na stanowiskach: intendentka, kucharka, pomoc kuchenna, woźna, pracznia, robotnik wysoko wykwalifikowany oraz konserwator.

(akta kontroli str. 14-15)

W latach 2021-2024 (do dnia zakończenia czynności kontrolnych), zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o żłobkach, pracą Żłobka kierował Dyrektor. Według stanu na 15 listopada 2024 r. w Żłobku zatrudniono 33 pracowników, w tym dwie osoby na stanowisku pielęgniarki, jedną na stanowisku położnej, 16 osób na stanowisku opiekuna oraz 14 na pozostałych stanowiskach: woźnej (osiem osób), kucharki (dwie osoby) i po jednej osobie na stanowiskach pracznia, intendentki, konserwatora i starszego robotnika.

Na podstawie danych wynikających z akt osobowych opiekunów²⁷ zweryfikowano posiadane przez nich kompetencje zawodowe do wykonywania pracy w Żłobku. Wszystkie osoby zatrudnione na stanowiskach opiekuna, pielęgniarki i położnej spełniały określone w art. 16 ust. 1 lub ust. 2 ustawy o żłobkach wymogi dotyczące kwalifikacji, wykształcenia i doświadczenia w zakresie wymaganych do zatrudnienia na danym stanowisku, w tym prawo wykonywania zawodu pielęgniarki i położnej, opiekuna dziecięcego lub ukończyły wyższe studia na kierunkach: pedagogika o odpowiedniej specjalności²⁸.

(akta kontroli str. 1044-1048)

2.2 W poszczególnych grupach dziecięcych przewidziano zatrudnienie pracowników merytorycznych w liczbie odpowiedniej do liczby dzieci, tj. pięciu opiekunek i jednej woźnej w grupie I Żabki (dzieci od 20 tygodnia do 18 mies.) – 30 podopiecznych, czterech opiekunek i dwóch woźnych w grupach II Motylki (dzieci od 12 do 24 mies.) – 32 podopiecznych i III Pszczółki (dzieci od 24 do 36 mies.) – 32 podopiecznych oraz czterech opiekunek i jednej woźnej w grupie IV Biedronki (dzieci od 24 do 48 mies.) – 32 podopiecznych²⁹. W odniesieniu do woźnych wskazano, że osoby zatrudnione na tym stanowisku spełniają funkcje pomocnicze w sprawowaniu opieki oraz wykonują prace porządkowe, a ich czas pracy był zaplanowany tak, że każda z tych osób pracowała pod nadzorem personelu merytorycznego.

W okresie objętym kontrolą, opiekę nad dziećmi sprawował personel w liczbie odpowiadającej liczbie zapisanych do Żłobka dzieci, zgodnie z normami określonymi w art. 15 ust. 1 i ust. 2 ustawy o żłobkach³⁰, tj.: pięcioro w grupie I dla 30 dzieci oraz czworo dla pozostałych grup II, III i IV dla 32 dzieci w każdej z tych grup. W latach 2021-2024 w Żłobku zapewniano opiekę dzieciom poniżej pierwszego roku życia, w tym 13 w 2021 r., dziewięciu w 2022 r. i 14 w latach 2023 i 2024 oraz dzieciom z orzeczeniem o niepełnosprawności – po jednym dziecku w latach 2023 i 2024 – w ramach grupy I Żabki, w której opieka ta była sprawowana łącznie przez 5 opiekunów.

(akta kontroli str. 445, 453, 463, 467, 471, 476, 491, 496, 499, 1043)

2.3. W latach 2021-2024, stosownie do art. 18a ustawy o żłobkach, opiekunom zapewniono udział w bezpłatnych szkoleniach z zakresu udzielania dziecku pierwszej pomocy, a każdy z nich pogłębiał wiedzę w tym zakresie co dwa lata. Zgodnie z art. 16 ust. 4 tej ustawy, pracownikom zapewniono możliwość uczestniczenia w szkoleniach podnoszących poziom wiedzy i umiejętności w zakresie prawidłowego żywienia dzieci, metod pracy i stymulowania rozwoju podopiecznych, profilaktyki zdrowotnej i pielęgnacji oraz współpracy z rodzicami. Szkolenia te były prowadzone zarówno przez zatrudnionych w Żłobku opiekunów³¹ i pielęgniarkę³², jak i specjalistów dysponujących wiedzą

²⁷ Tj.: umów o pracę, zakresów obowiązków, dokumentów potwierdzających wykształcenie oraz zaświadczeń o ukończonych kursach i szkoleniach.

²⁸ Tj.: opiekuńczo-wychowawcza, małego dziecka z wychowaniem, kształcenie wczesnoszkolne z wychowaniem przedszkolnym, opiekuńcza z terapią pedagogiczną, wczesnoszkolna i przedszkolna.

²⁹ § 12 ust. 1 Regulaminu organizacyjnego.

³⁰ Jeden opiekun, może sprawować opiekę w żłobku, nad maksymalnie ośmiorgiem dzieci, a w przypadku gdy w grupie znajduje się dziecko niepełnosprawne, dziecko wymagające szczególnej opieki lub dziecko, które nie ukończyło pierwszego roku życia maksymalnie nad pięciorgiem dzieci.

³¹ Przykładowo: *Dziecko w świecie technologii informacyjnej* w 2021 r., *Dobra komunikacja z rodzicem – kluczem do sukcesu* w 2022 r., *Praktyczne zabawy ruchowe wspierające psychoruchowy rozwój dziecka* w 2023 r. oraz *Kiedy agresja u dzieci jest problemem? Jak reagować na złość i agresję u dzieci – przyczyny* w 2024 r.

³² *Koronawirus u dzieci* w 2021 r.

w danym obszarze, takich jak neurologopeda³³, dietetyk kliniczny³⁴, psycholog³⁵, fizjoterapeuta³⁶, terapeuta integracji sensorycznej³⁷ oraz muzyk³⁸.

(akta kontroli str. 194-195, 206-209, 226-230, 253-256, 280-283, 319-321, 341-342, 382-385, 411-414, 505-507)

2.4. W latach 2021-2024 opieka nad dziećmi nie była sprawowana przez wolontariuszy.

(akta kontroli str. 1047-1048)

2.5. W kontrolowanym okresie w Żłobku dopuszczono możliwość sprawowania opieki nad 126 dziećmi. Zgodnie z wymogiem wynikającym z art. 15 ust. 3 ustawy o żłobkach, obowiązującym w odniesieniu do Żłobka, do którego uczęszcza więcej niż 20 dzieci, zapewniono zatrudnienie pielęgniarki. Z osobą zatrudnioną na tym stanowisku zawarto umowę o pracę na stanowisku *starsza pielęgniarka*, a zakres powierzonych czynności obejmował m. in.: 1/ udzielanie pierwszej pomocy dzieciom i pracownikom w nagłych wypadkach oraz organizację pomocy lekarskiej w razie potrzeby, 2/ zapewnienie dziecku, które zachorowało w żłobku należytej opieki, kontakt z rodzicami i poinformowanie o stanie zdrowia dziecka, 3/ czuwanie nad stanem sanitarno-higienicznym żłobka, 4/ regularne prowadzenie pomiaru wzrostu i wagi dzieci, 5/ przeprowadzanie wywiadów zdrowotnych z rodzicami, opiekunami prawnymi dzieci nowo przyjętych, 6/ nadzorowanie pracy kuchni w zakresie żywienia dzieci oraz 7/ prowadzenie poradnictwa w zakresie promocji zdrowia, ograniczenia szerzenia się chorób zakaźnych oraz z zakresu pielęgnacji dziecka.

(akta kontroli str. 13-46, 218-221, 234-235)

2.6. W odniesieniu do wszystkich zatrudnionych w Żłobku opiekunów, pielęgniarek i położnej stwierdzono, że – stosownie do art. 15 ust. 5 ustawy o żłobkach – osoby te, przedłożyły zaświadczenia o niekaralności, wystawione nie wcześniej niż 3 miesiące przed rozpoczęciem pracy oraz dokumenty potwierdzające przeprowadzenie badań sanitarno-epidemiologicznych. Dane wszystkich ww. pracowników zostały także zweryfikowane pod kątem spełniania przesłanki, o której mowa w art. 15 ust. 4 tej ustawy, tj. niefigurowania w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym. W wyniku szczegółowej analizy akt osobowych dziewięciu opiekunów stwierdzono jednak, że w przypadku dwóch osób weryfikacja ta została dokonana po zawarciu umów o pracę, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 197-198, 215-216, 241-242, 264-265, 302-303, 332-333, 348-354, 403-404, 421-422, 523-531)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Dyrektor Żłobka zawarła dwie umowy o pracę z osobami zatrudnionymi na stanowisku opiekunów, mimo że nie dysponowała danymi o niefigurowaniu tych osób w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem

³³ *Rozwój i stymulacja małego dziecka od 1-3 roku życia okiem neurologopedy* (2024).

³⁴ *Prawidłowe żywienie dzieci uczęszczających do żłobka – najnowsze wytyczne wg Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego* (2021), *Neofobia żywienia u dziecka, rola opiekuna w żłobku* (2022), *Rola opiekuna w żywieniu dzieci żłobkowych* (2024).

³⁵ *Szkolenie z zakresu ochrony dzieci przed krzywdzeniem* (2024).

³⁶ *Przyjazna pielęgnacja – nieprawidłowości w rozwoju w obszarze sprawności ruchowej* (2023), *Kiedy zaczynamy odpieluchowanie – pogadanka/szkolenie* (2023).

³⁷ *Szkolenie dla opiekunów z integracji sensorycznej* (2022).

³⁸ *Ogólnopolski Program Kraina Muzyki* (2022).

ograniczonym, co stanowiło naruszenie art.15 ust. 4 ustawy o żłobkach. Zgodnie z tym przepisem, opiekunem w żłobku nie może być osoba, która figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przepęstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym. Informacje o niefigurowaniu tych osób w Rejestrze Sprawców Przepęstw na Tle Seksualnym uzyskano w pierwszym przypadku 22 września 2021 r., tj. po upływie siedmiu miesięcy od daty zawarcia umowy o pracę (22 lutego 2021 r.), a w drugim przypadku 5 września 2022 r., tj. po upływie czterech dni od dnia zawarcia umowy o pracę (1 września 2022 r.).

(akta kontroli str. 302, 328-329, 521-531)

Wyjaśniając przyczyny nieuzyskania wskazanych wyżej danych przed nawiązaniem stosunku pracy Dyrektor Żłobka wyjaśniła, że w czasie kiedy została zatrudniona Pani (...) 22 lutego 2021r., jako dyrektor Żłobka Pomnik Matki Polki nie miałam dostępu do Rejestru Sprawców Przepęstw na tle seksualnym. Aby uzyskać informację z Rejestru z dostępem ograniczonym byłam zobowiązana zarejestrować konto na stronie Rejestru z dostępem ograniczonym i wystąpić o założenie konta użytkownika instytucjonalnego poprzez wysłanie pisemnego zgłoszenia do Ministerstwa Sprawiedliwości. Jest to procedura, która trwała w czasie i dostęp ten uzyskałam we wrześniu 2021 roku, dlatego też dokument potwierdzający uzyskanie informacji o ww. osobie z Rejestru Sprawców Przepęstw na Tle Seksualnym jest z datą 22 września 2021r. W związku z tą sytuacją przed zatrudnieniem zobowiązałam Panią (...) do podpisania oświadczenia, że nie figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przepęstw na Tle Seksualnym i nie została skazana za inne przestępstwo umyślne. W przypadku Pani (...) przed zatrudnieniem, tzn. 1 września 2022 r., zostało przez pracownika złożone stosowne oświadczenie, że nie figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przepęstw na Tle Seksualnym i nie został skazany za inne przestępstwo umyślne - w załączeniu ksero podpisanego oświadczenia. Natomiast weryfikacji z Rejestru Sprawców Przepęstw na tle seksualnym pracownik został poddany 5 września 2022 r. (po dwóch dniach roboczych) po naprawie sprzętu komputerowego. Dyrektor Żłobka wskazała także, że W związku z pozyskaniem ww. oświadczeń od zatrudnianych pracowników i późniejszej weryfikacji w wyniku napotkanych trudności, ostatecznie potwierdzono brak widnienia informacji w Rejestrze Sprawców Przepęstw na Tle Seksualnym. Pani (...) oraz (...) w dniu zatrudnienia nie figurowały w ww. Rejestrze zgodnie z powyższym zapisem przytoczonej ustawy.

(akta kontroli str. 517-518)

NIK zwraca uwagę, że uwzględniając zawarte w art. 15 ust. 4 ustawy o żłobkach wyłączenie możliwości zatrudnienia na stanowisku opiekuna w żłobku osoby, która figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przepęstw na Tle Seksualnym, okoliczność ta podlegała weryfikacji przed zawarciem umowy o pracę z kandydatem na takie stanowisko. Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich³⁹ w Rejestrze z dostępem ograniczonym gromadzi się m. in. dane o osobach: prawomocnie skazanych za popełnienie przestępstw, o których mowa w art. 2, przeciwko którym prawomocnie warunkowo umorzono postępowanie karne w sprawach o przestępstwa, o których mowa w art. 2 oraz wobec których prawomocnie orzeczono środki zabezpieczające w sprawach o przestępstwa, o których mowa w art. 2. Stosownie do art. 12 pkt 6 i pkt 8 ww. ustawy, prawo do uzyskania informacji o osobie ujętej w Rejestrze, której dane zostały zgromadzone w Rejestrze z dostępem ograniczonym, przysługuje: pracodawcom - przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem,

³⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 1802.

świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi, w zakresie uzyskania informacji, czy dane tej osoby są zgromadzone w tym Rejestrze oraz każdej osobie - w zakresie uzyskania informacji, czy jej dane są zgromadzone w tym Rejestrze. Stosownie do art. 21 tej ustawy, przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi pracodawca uzyskuje informacje, czy dane osoby, o której mowa w ust. 1, są zamieszczone w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze.

Z przywołanych przepisów wynika, że prawo do uzyskania informacji z ww. Rejestru przysługiwało także osobie zainteresowanej nawiązaniem stosunku pracy, stąd – wobec braku możliwości weryfikacji tych danych samodzielnie przez pracodawcę – informacja w tym zakresie mogła być uzyskana także przez osobę ubiegającą się o zatrudnienie.

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK, zatrudnieni w okresie kontroli opiekunowie, pielęgniarki i położna posiadali niezbędne kwalifikacje do pełnienia swoich obowiązków, a ich liczba dostosowana była do liczby dzieci uczęszczających do Żłobka. Opiekunom zapewniono udział w cyklicznych szkoleniach z zakresu udzielania dziecku pierwszej pomocy, jak i szeregu innych aspektów sprawowania opieki nad dzieckiem do lat trzech. Przed podjęciem zatrudnienia Dyrektor uzyskała od kandydatów do pracy zaświadczenia o niekaralności, jak również zweryfikowała ich dane w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na tle Seksualnym. Wystąpiły jednak dwa przypadki zatrudnienia osób, co do których okoliczność niefigurowania w ww. Rejestrze została potwierdzona dopiero po zawarciu umów o pracę.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi	Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.
Wnioski	1. Dostosowanie liczby dzieci w grupie Pszczółki do powierzchni sali zabaw w kompleksie przydzielonym dla tej grupy.2. Wykonanie zalecenia wynikającego z protokołów okresowych kontroli stanu technicznego obiektu w postaci remontu elewacji żłobka.3. Zapewnienie przeprowadzenia okresowej kontroli stanu technicznego ogrzewania, z uwzględnieniem efektywności energetycznej źródeł ciepła oraz dostosowania ich mocy do potrzeb użytkowych Żłobka.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń	Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.
Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykonania wniosków	Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, 12 grudnia 2024 r.

Kontroler
Ewa Tomaszewska
Doradca prawny
/-/

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu
Dyrektor
/-/

.....
podpis

Kontroler
Agnieszka Kwiecień
Specjalista kontroli państwowej
/-/

.....
podpis

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonał:

p. o. Dyrektor Delegatury
Delegatura w Opolu
Arkadiusz Kuglarz
/podpisano elektronicznie/

.....
podpis Dyrektora